

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖS IR SAN MARINO RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS SUTARTIES DĖL
PAJAMŲ BEI KAPITALO DVIGUBO APMOKESTINIMO IŠVENGIMO IR MOKESČIŲ
SLĖPIMO IR VENGIMO PREVENCIJOS RATIFIKAVIMO“ PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto įstatymo projekto tikslai ir uždaviniai

2024 m. gegužės 17 d. Strasbūre pasirašyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir San Marino Respublikos Vyriausybės sutartis dėl pajamų bei kapitalo dvigubo apmokestinimo išvengimo ir mokesčių slėpimo ir vengimo prevencijos (toliau – Sutartis), kuri, kaip ilgalaikė ekonominė sutartis, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 138 straipsnio pirmosios dalies 6 punktu, turi būti ratifikuota Lietuvos Respublikos Seimo. Todėl parengtas Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir San Marino Respublikos Vyriausybės sutarties dėl pajamų bei kapitalo dvigubo apmokestinimo išvengimo ir mokesčių slėpimo ir vengimo prevencijos ratifikavimo“ projektas (toliau – Įstatymo projektas). Derybos dėl Sutarties sudarymo surengtos (vėliau Sutartis pasirašyta) siekiant nuoseklios dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarčių tinklo plėtros. Pasirašytos Sutarties nuostatomis taip pat įgyvendinami 2015 m. lapkričio 16–17 d. Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (toliau – EBPO) ir G20 valstybių vadovų patvirtintų galutinių mokesčių bazės erozijos ir pelno perkėlimo projekto (angl. *Base Erosion and Profit Shifting*) (toliau – BEPS) ataskaitų rezultatai, kuriais siekiama užkirsti kelią piktnaudžiavimo praktikoms sutarčių srityje.

Įstatymo projekto tikslas – ratifikuoti Sutartį. Tik abiem šalims ratifikavus Sutartį bus sudarytos sąlygos įsigalioti Sutarčiai ir pradėti taikyti Sutarties nuostatas Lietuvoje ir San Marine.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai ir rengėjai

Įstatymo projektą parengė Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Mokesčių politikos departamento (direktorė Jūratė Laurikėnaitė, tel. (+370 5) 239 0151) Tiesioginių mokesčių ir tarptautinio apmokestinimo skyriaus (vedėja Jurgita Lisauskienė, tel. +370 5 239 0269) patarėja Živilė Kvedytė (tel. (+370 5) 219 9301).

3. Dabartinis teisinis Įstatymo projekte aptartų teisinių santykių reguliavimas

Šiuo metu, t. y. negaliojant Sutarčiai, Lietuva ir San Marinas taiko vidaus teisės aktus, apmokestindami tiek savo rezidentų Sutarties šalyje gautas pajamas, tiek Sutarties šalies rezidentų savo valstybėse gautas pajamas, kas lemia teisinio tikrumo trūkumą dėl Sutarties šalių gyventojų ir įmonių kitoje Sutarties šalyje gaunamų pajamų apmokestinimo tvarkos. Taip pat taikomos mažiau palankios pajamų dvigubo apmokestinimo panaikinimo sąlygos ir nėra nustatytų dvišalių administracinio bendradarbiavimo gairių.

Šiuo metu taikomos penkiasdešimt aštuonios dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartys su Airija, Armėnijos Respublika, Austrijos Respublika, Azerbaidžano Respublika, Baltarusijos Respublika, Belgijos Karalyste, Bulgarijos Respublika, Čekijos Respublika, Danijos Karalyste, Estijos Respublika, Graikijos Respublika, Indijos Respublika, Islandijos Respublika, Italijos Respublika, Ispanijos Karalyste, Izraelio Valstybe, Japonija, Jungtinėmis Amerikos Valstijomis, Jungtiniais Arabų Emyratais, Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Jungtine Karalyste, Kanada, Kazachstano Respublika, Kinijos Liaudies Respublika, Kipro Respublika, Kirgizijos Respublika, Korėjos Respublika, Kosovo Respublika, Kroatijos Respublika, Kuveito Valstybe, Latvijos Respublika, Lenkijos Respublika, Lichtenšteino Kunigaikštyste, Liuksemburgo Didžiąja Hercogyste, Makedonijos Respublika, Maltos Respublika, Maroko Karalyste, Meksikos Jungtinėmis Valstijomis, Moldovos Respublika, Nyderlandų Karalyste, Norvegijos Karalyste, Prancūzijos Respublika, Portugalijos Respublika, Rumunija, Rusijos Federacija, Sakartvelu, Serbijos Respublika, Singapūro Respublika, Slovakijos Respublika, Slovėnijos Respublika, Suomijos Respublika, Švedijos Karalyste, Šveicarijos Konfederacija, Turkmėnistanu, Turkijos Respublika, Ukraina, Uzbekistano Respublika, Vengrija ir Vokietijos Federacine Respublika.

4. Siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Atsižvelgiant į šio aiškinamojo rašto 3 punkte minėtas problemas ir siekiant sudaryti daugiau dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarčių, buvo pasirašyta Sutartis, o kad ji galėtų būti taikoma, parengtas Įstatymo projektas.

Sutartis pagrįsta apmokestinimo teisių pasidalijimo, dvigubo apmokestinimo naikinimo ir bendradarbiavimo mokesčių srityje principais, nustatytais EBPO ir Jungtinių Tautų dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarties modeliuose, kartu atsižvelgiant į Lietuvos pelno, gyventojų pajamų apmokestinimo sistemas bei siektinus bendradarbiavimo mokesčių administravimo srityje standartus. Pažymėtina, kad Sutarties projekte atsižvelgta ir į BEPS ataskaitose numatytas priemones dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarčių srityje.

Sutartį sudaro preambulė, 32 straipsniai ir protokolai, kuris yra neatskiriama Sutarties dalis. Sutarties preambulėje nurodoma, kad Sutarties tikslas yra plėtoti susitariančiųjų valstybių – Lietuvos Respublikos ir San Marino Respublikos (toliau – susitariančiosios valstybės) ekonominius santykius ir sustiprinti tarpusavio bendradarbiavimą mokesčių srityje. Taip pat įtvirtinta nuostata, kad Sutartimi siekiama panaikinti dvigubą apmokestinimą, kartu nesukuriant galimybių atsirasti nepagrįstam dvigubam neapmokestinimui ar mažesniai apmokestinimui dėl piktnaudžiavimo apmokestinimo taisyklėmis, tokiu būdu įgyvendinant minimalų standartą, įtvirtintą BEPS ataskaitoje dėl 6 veiksmo „Dėl piktnaudžiavimo sutartimis prevencijos“.

Sutarties straipsnius su išlyga būtų galima suskirstyti į šiuos skyrius:

- I. Sutarties taikymo sritis.
- II. Apibrėžtys.
- III. Pajamų apmokestinimas.
- IV. Kapitalo apmokestinimas.
- V. Dvigubo apmokestinimo panaikinimo metodai.
- VI. Specialiosios nuostatos.
- VII. Baigiamosios nuostatos.

I skyrių sudaro du straipsniai: „Asmenys, kuriems taikoma sutartis“ ir „Mokesčiai, kuriems taikoma sutartis“.

1 straipsnyje išvardijami asmenys, kuriems taikoma Sutartis: asmenys, kurie yra vienos arba abiejų susitariančiųjų valstybių rezidentai.

2 straipsnyje nurodoma, kokiems kiekvienos valstybės pajamų mokesčiams taikoma Sutartis: Lietuvoje – pelno mokesčiui, gyventojų pajamų mokesčiui ir nekilnojamojo turto mokesčiui, San Marine – bendram pajamų mokesčiui. Be to, šiame straipsnyje yra nuostata, pagal kurią leidžiama ateityje pakeisti arba papildyti mokesčių, kuriems taikoma Sutartis, sąrašą po Sutarties pasirašymo įvestais identiškais arba panašiais mokesčiais.

II skyrių sudaro 3 straipsniai: 3 straipsnis „Bendrosios apibrėžtys“, 4 straipsnis „Rezidentas“ ir 5 straipsnis „Nuolatinė buveinė“.

3 straipsnyje apibrėžiamos Sutartyje vartojamos sąvokos: „Susitariančioji Valstybė“, „asmuo“, „bendrovė“, „Susitariančiosios Valstybės įmonė“, „tarptautinis vežimas“, „kompetentingas asmuo“, „nacionalinis subjektas“, „pripažintas pensijų fondas“. Šiame straipsnyje neapibrėžtoms sąvokoms, jeigu Sutarties kontekstas nereikalauja kitaip, suteikiama tokia reikšmė, kokią jos turi pagal Sutartį taikančios valstybės vidaus, pirmiausia – mokesčių, įstatymus.

4 straipsnyje apibrėžiama Sutartyje vartojama rezidentų sąvoka. Susitariančiosios valstybės rezidentu laikomas asmuo, kuriam Sutartyje nustatytų kriterijų pagrindu susitariančiojoje valstybėje nustatyta prievolė mokėti mokesčius. Taip pat susitariančiųjų valstybių rezidentu laikoma pati valstybė ar bet kuri vietos valdžios institucija, taip pat pripažintas pensijų fondas. Jeigu asmuo pagal vidaus teisės aktuose nustatytus kriterijus gali būti abiejų susitariančiųjų valstybių rezidentas, straipsnyje numatytos taisyklės, pagal kurias galima šią problemą išspręsti.

5 straipsnyje nuolatinė buveinė apibrėžiama kaip nuolatinė ūkinės komercinės veiklos vieta, per kurią vykdoma visa įmonės ūkinė komercinė veikla arba jos dalis. Straipsnyje išvardijami objektai, kurie dažniausiai laikomi nuolatinė buveine: vadovybės buvimo vieta, filialas, įstaiga (biuras), gamykla, dirbtuvė, kasykla, naftos arba dujų gręžinys, karjeras ar bet kokia kita gamtos išteklių gavybos vieta. Taip pat nustatyta, kada statybos aikštelė, statybos, įrengimo ar surinkimo objektas yra nuolatinė buveinė, ir nurodyta, kada nuolatinė buveine laikytinas paslaugų teikimas,

įskaitant konsultavimo paslaugas, kurias teikia susitariančiosios valstybės įmonės tokiam tikslui pasamdyti darbuotojai arba kitas personalas. Šiame straipsnyje nurodomos ir išimty, kai veiklos vieta nuolatine buveine nelaikoma. Šiame straipsnyje kartu įgyvendinamos rekomendacijos, pateiktos BEPS ataskaitoje dėl 7 veiksmo „Dėl nuolatinių buveinių statuso vengimo“, siekiant užkirsti kelią situacijoms, kai faktiškai per nuolatinę buveinę veiklą vykdanči įmonė išvengia apmokestinimo nuolatinės buveinės valstybėje.

III skyrių sudaro straipsniai, kuriuose aptariami atskirų rūšių pajamų apmokestinimo teisių paskirstymo tarp susitariančiųjų valstybių klausimai: 6 straipsnis „Pajamos iš nekilnojamojo turto“, 7 straipsnis „Ūkinės komercinės veiklos pelnas“, 8 straipsnis „Tarptautinis jūrų ir oro transportas“, 9 straipsnis „Asocijuotosios įmonės“, 10 straipsnis „Dividendai“, 11 straipsnis „Palūkanos“, 12 straipsnis „Honorarai“, 13 straipsnis „Kapitalo prieaugio pajamos“, 14 straipsnis „Savarankiškos individualios paslaugos“, 15 straipsnis „Su darbo santykiais susijusios pajamos“, 16 straipsnis „Direktorių atlyginimai“, 17 straipsnis „Atlikėjai ir sportininkai“, 18 straipsnis „Pensijos“, 19 straipsnis „Valstybės tarnyba“, 20 straipsnis „Profesoriai, dėstytojai, tyrėjai“, 21 straipsnis „Studentai“, 22 straipsnis „Veikla kontinentiniame šelfe“, 23 straipsnis „Kitos pajamos“.

Susitariančiosioms valstybėms suteikiama:

- *pirmumo teisė* apmokestinti tam tikras pajamas, t. y. pajamas gali apmokestinti ir susitariančioji valstybė, kurioje pajamos gaunamos, ir pajamų gavėjo rezidavimo valstybė, tačiau pastaroji privalo panaikinti dvigubą tokių pajamų apmokestinimą;

arba

- *išimtinė teisė* apmokestinti tam tikras pajamas, t. y. gautas pajamas apmokestina tik ta susitariančioji valstybė, kuriai tokia teisė nustatyta, o kita susitariančioji valstybė apskritai negali tokių pajamų apmokestinti.

6 straipsnyje aptariamas pajamų iš nekilnojamojo turto apmokestinimo klausimas, pirmumo teisę apmokestinant visas iš nekilnojamojo turto gaunamas pajamas suteikiant tai valstybei, kurioje yra tas nekilnojamasis turtas.

7 straipsnyje nustatyta, kad susitariančiosios valstybės įmonės ūkinės komercinės veiklos pelnas gali būti apmokestinamas kitoje valstybėje tik tada, jeigu ta įmonė toje kitoje valstybėje vykdo veiklą per nuolatinę buveinę. Taigi pirmumo teisė apmokestinti pelną, priskiriamą nuolatinėi buveinei, suteikta valstybei, kurioje yra ta nuolatinė buveinė.

8 straipsnyje nustatyta, kad išimtinė teisė apmokestinti susitariančiosios valstybės įmonių pelną, gaunamą tarptautiniam vežimui naudojant laivus arba orlaivius, suteikta tai valstybei, kurioje yra įsteigta ta įmonė.

9 straipsnyje nustatytos taisyklės dėl įmonių apmokestinamojo pelno koregavimo, kai sandoriai tarp susijusių susitariančiųjų valstybių įmonių vykdomi ne rinkos sąlygomis.

10 straipsnyje pirmumo teisė (su apribojimais) apmokestinti dividendus suteikiama valstybei, kurioje yra jų mokėtojas. Tačiau jeigu faktiškasis dividendų savininkas yra kitos susitariančios valstybės bendrovė, kuri dividendus mokančioje bendrovėje turi ne mažiau kaip 10 proc. kapitalo 365 dienų laikotarpiu iki dividendų išmokėjimo, dividendai mokėtojo valstybėje neapmokestinami, o kitais atvejais mokeskis negali būti didesnis kaip 10 procentų bendros dividendų sumos. Pažymėtina, kad šios nuostatos įgyvendina ir rekomendacijas, numatytas galutinėje BEPS ataskaitoje dėl 6 veiksmo „Dėl piktnaudžiavimo sutartimis prevencijos“ – siekiant užkirsti kelią piktnaudžiavimo atvejams, kai norint pasinaudoti atleidimu nuo mokesčio prie šaltinio, turimo kapitalo dalis padidinama tik labai trumpam laikotarpiui.

11 straipsnyje pirmumo teisė apmokestinti palūkanas suteikiama valstybei, kurioje yra jų mokėtojas, bet toks mokeskis negali viršyti 10 procentų bendros palūkanų sumos, jei faktiškasis palūkanų gavėjas yra kitos susitariančiosios valstybės rezidentas. Kartu numatoma, ši taisyklė netaikoma susitariančių valstybių vyriausybių, vietos valdžios institucijų ar centrinio banko gaunamoms palūkanoms, kurioms toks 10 procentų apmokestinimas prie šaltinio netaikomas.

12 straipsnyje išimtinė teisė apmokestinti honorarus suteikiama honorarų gavėjo rezidavimo valstybei.

13 straipsnyje pirmumo teisė apmokestinti kapitalo prieaugio pajamas, gaunamas perleidžiant nekilnojamąjį turtą ir vertybinius popierius, kurių didžiąją dalį vertės sudaro nekilnojamasis turtas, suteikiama tai valstybei, kurioje yra tas turtas. Šios nuostatos kartu įgyvendina rekomendacijas,

įtvirtintas galutinėje BEPS ataskaitoje dėl 6 veiksmo „Dėl piktnaudžiavimo sutartimis prevencijos“, kuriomis siekiama užkirsti kelią galimiems piktnaudžiavimo atvejams, kai didžiąją dalį akcijų ar panašių teisių vertės dalį sudarantis nekilnojamasis turtas perleidžiamas prieš akcijų ar panašių teisių perleidimą.

Teisė apmokestinti turto vertės padidėjimo pajamas, gaunamas perleidus kilnojamąjį turtą, kuris sudaro nuolatinės buveinės arba nuolatinės bazės, kurią vienos valstybės rezidentas turi kitoje valstybėje, naudojamo turto dalį, pirmiausia suteikiama tai valstybei, kurioje yra ta nuolatinė buveinė ar nuolatinė bazė. Pajamos iš kitokio turto perleidimo apmokestinamos tik pajamų gavėjo rezidavimo valstybėje.

14 straipsnyje nustatyta, kad už fizinio asmens individualią savarankišką veiklą gaunamos pajamos apmokestinamos toje valstybėje, kurios rezidentas yra tokia veikla užsiimantis asmuo, išskyrus atvejus, kai jis kitoje valstybėje turi nuolatinę bazę, – tada pirmumo teisė apmokestinti tenka tai kitai valstybei, tačiau tik tiek pajamų, kiek priskiriama tai nuolatinei bazei.

15 straipsnyje aptariami samdomo darbo apmokestinimo klausimai: fizinio asmens už samdomą darbą gaunamas darbo užmokestis ir kiti atlyginimai apmokestinami toje valstybėje, kurios rezidentas yra juos gaunantis asmuo, išskyrus atvejus, kai toks darbas atliekamas kitoje valstybėje, – tada pirmumo teisė apmokestinti už tokį darbą gaunamas pajamas tenka tai kitai valstybei. Tačiau straipsnyje yra išimčių, kai pajamos už samdomą darbą, atliekamą kitoje valstybėje, apmokestinamos tik valstybėje, kurios rezidentas yra darbą atliekantis asmuo.

16 straipsnyje nustatyta, kad pirmumo teisė apmokestinti direktorių atlyginimus, kuriuos vienos valstybės rezidentas gauna kaip kitos susitariančiosios valstybės bendrovės direktorių valdybos arba bet kokio kito panašaus jos organo narys, suteikiama tai valstybei, kurios rezidentė yra ta bendrovė.

17 straipsnyje nustatyta, kad atlikėjų ir sportininkų – vienos valstybės rezidentų – pajamos, kurias jie gauna už savo, kaip atlikėjų arba sportininkų, veiklą kitoje valstybėje, pirmiausia gali būti apmokestinamos būtent toje valstybėje, kurioje veikla atliekama.

18 straipsnyje nustatyta, kad pensijos ir kiti panašūs atlyginimai (įskaitant vienkartinę išmokas) apmokestinami tik toje valstybėje, kurios rezidentas yra pensijos ir kitų panašių pajamų gavėjas, išskyrus atvejus, kai minėtos išmokos gaunamos pagal susitariančiosios valstybės socialinės apsaugos teisės aktus, – tada išmokos apmokestinamos jas išmokėjusioje valstybėje.

19 straipsnyje reglamentuojamas atlyginimų už tarnybą valstybės institucijose, taip pat už tokį darbą gaunamų pensijų apmokestinimas – tokie atlyginimai ir pensijos paprastai apmokestinami tik juos mokančioje valstybėje.

20 straipsnyje numatyta, kad vienos susitariančios valstybės profesorių, dėstytojų ar tyrėjų, atvykusių į kitą susitariančią valstybę mokymo ar tiriamojo darbo tikslais ne ilgesniam kaip dvejų metų laikotarpiui, už tokį mokymą ar tiriamąjį darbą gautos pajamos neapmokestinamos atvykimo valstybėje (su tam tikromis išimtinis).

21 straipsnyje aptariamos studentų gautų pajamų apmokestinimo nuostatos: vienos valstybės rezidentų, kurie atvyksta į kitą valstybę mokymosi arba praktinės patirties tikslais, gaunamos stipendijos ir kitos panašios išmokos neapmokestinamos valstybėje, į kurią jie šiais tikslais atvyko, su sąlyga, kad minėtos išmokos gaunamos ne iš mokymosi (stažuotės) vietos valstybės šaltinių.

22 straipsnyje reglamentuojamas pajamų, kurias vienos susitariančiosios valstybės rezidentas gauna iš kitos susitariančiosios valstybės kontinentiniame šelfe vykdomos veiklos, susijusios su tos valstybės jūros dugno ir grunto bei jų gamtos išteklių žvalgymu arba naudojimu, apmokestinimas. Nustatoma, kad tokios veiklos pajamas, taip pat veiklą vykdančių darbuotojų darbo užmokestį pirmumo teise apmokestina ta valstybė, kurioje veikla vykdoma, išskyrus atvejus, kai veikla trunka trumpiau nei 30 dienų per metus.

23 straipsnyje nustatoma, kad kitų rūšių pajamos, nenumatytos atskiruose Sutarties straipsniuose, apmokestinamos toje valstybėje, kurios rezidentas yra pajamų gavėjas.

IV skyrių sudaro 24 straipsnis „Kapitalas“, kuriame numatyta, kad vienos valstybės rezidento kitoje valstybėje turimas nekilnojamasis turtas, taip pat turtas naudojamas kitoje valstybėje per nuolatinę bazę ar nuolatinę buveinę vykdomoje ūkinėje komercinėje veikloje, gali būti apmokestinamas turto buvimo ar veiklos vykdymo valstybėje; tuo tarpu kitas turtas apmokestinamas tik turto savininko rezidavimo valstybėje.

V skyrių sudaro 25 straipsnis „Dvigubo apmokestinimo išvengimas“.

Sutartimi užtikrinamas Lietuvos ir San Marino rezidentų gautų pajamų ir turimo kapitalo dvigubo apmokestinimo panaikinimas:

- kai San Marino rezidentas gauna pajamų ar turi kapitalo, kurie gali būti apmokestinami Lietuvoje, San Marinas, apskaičiuodamas savo rezidento mokėtiną mokestį, įskaito mokestį, sumokėtą vadovaujantis Lietuvos teisės aktais ir Sutarties nuostatomis, tačiau neviršijant San Marine tokioms pajamoms ar kapitalui taikomo mokesčio;

- kai Lietuvos rezidentas gauna pajamų ar turi kapitalo, kurie pagal Sutarties nuostatas gali būti apmokestinami San Marine, Lietuva, apskaičiuodama savo rezidento mokėtiną mokestį, turi įskaityti San Marine sumokėtą mokestį, tačiau neviršijant Lietuvoje tokioms pajamoms ar kapitalui taikomo mokesčio, nebent vidaus įstatymai numato palankesnę dvigubo pajamų ar kapitalo apmokestinimo panaikinimo mechanizmą. Šiuo metu Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatyme ir Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatyme įtvirtintas palankesnis dvigubo daugumos rūšių pajamų, gautų iš valstybių, su kuriomis Lietuva yra sudariusi ir taiko dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartis, dvigubo apmokestinimo panaikinimas, – nustatyta, kad minėtose valstybėse Lietuvos rezidentų gautos pajamos (išskyrus dividendus, palūkanas ir honorarus) Lietuvoje atleidžiamos nuo pajamų ar pelno mokesčio, jeigu atitinkamas mokestis buvo sumokėtas užsienio valstybėje, laikantis su ta valstybe sudarytos sutarties nuostatų. Pagal Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto mokesčio įstatymą Lietuvos rezidentų užsienyje turimo turto dvigubas apmokestinimas nesusidaro, nes toks turtas Lietuvoje apskritai neapmokestinamas.

Kai, vadovaujantis Sutartimi, susitariančiosios valstybės rezidento pajamos apmokestinamos tik kitoje susitariančiojoje valstybėje, pirmoji valstybė vis tiek gali atsižvelgti į šias pajamas, kai apskaičiuojama mokesčių suma, mokėtina nuo likusios minėto rezidento pajamų sumos.

VI skyrių sudaro tokie specialūs Sutarties straipsniai: 26 straipsnis „Nediskriminavimas“, 27 straipsnis „Abipusio susitarimo procedūra“, 28 straipsnis „Keitimasis informacija“, 29 straipsnis „Diplomatinių atstovybių ir konsulinių įstaigų atstovai“, 30 straipsnis „Lengvatoms taikomas ribojimas“.

26 straipsnio nuostatos skirtos mokestiniu požiūriu vienodos padėties mokesčių mokėtojų diskriminacijos problemai spręsti. Pagal šio straipsnio nuostatas nė viena iš susitariančiųjų valstybių negali taikyti kitokių ar didesnių su apmokestinimu susijusių reikalavimų kitos susitariančiosios valstybės nacionaliniams subjektams, kurių padėtis mokestiniu požiūriu yra vienoda, nei reikalavimai, taikomi nacionaliniams subjektams.

Pagal 27 straipsnio nuostatas asmenims, manantiems, kad jie buvo ar bus apmokestinami pažeidžiant Sutarties nuostatas, suteikiama teisė kreiptis į bet kurios susitariančiosios valstybės kompetentingą asmenį su prašymu išspręsti tokio nepagrįsto apmokestinimo klausimą. Šiame straipsnyje taip pat numatyta procedūra, pagal kurią sprendžiami sunkumai, kylantys taikant arba aiškinant Sutartį. Šio straipsnio nuostatomis kartu įgyvendinamas minimalus standartas, įtvirtintas BEPS ataskaitoje dėl 14 veiksmo „Dėl ginčų sprendimų gerinimo mechanizmo“, kurio tikslas – didinti ginčų dėl sutarčių nuostatų sprendimo mechanizmo efektyvumą, užtikrinant, kad sutarčių pareigos, susijusios su abipusio susitarimo procedūra, yra įgyvendinamos gera valia ir mokesčių mokėtojams užtikrinama veiksmingesnė dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarčių pagrindu kylančių ginčų sprendimo tvarka. Taip pat numatoma, kad tuo atveju, kai susitariančių valstybių kompetentingi asmenys negali rasti sprendimo dėl mokesčių mokėtojo pareiškimo per dvejus metus, ir dėl pareiškime keliamų klausimų nėra priimtas kurios nors iš susitariančių valstybių teismo sprendimas, mokesčių mokėtojas gali kreiptis dėl sprendimo į arbitražą. Tokiu atveju arbitražo priimtas sprendimas būtų privalomas abiejų Sutarties šalių kompetentingiems asmenims.

28 straipsnyje aptariamos keitimosi mokestine informacija sąlygos, įpareigojant abiejų susitariančiųjų valstybių kompetentingus asmenis keistis informacija, kurios reikia įgyvendinant visas mokesčius reglamentuojančių įstatymų nuostatas, t. y. keičiamasi informacija ir apie asmenis bei mokesčius, kuriems Sutartis netaikoma; kartu pažymima, kad susitariančioji valstybė negali atsisakyti teikti informacijos vien tik dėl to, kad tokią informaciją valdo finansų institucija ar teikiama informacija nebūtų naudinga ją teikiančios susitariančiosios valstybės mokestiniais tikslais; taip pat nustatomos pagrindinės sąlygos dėl gautos informacijos konfidencialumo ir asmenų, kuriems ji gali būti atskleidžiama, rato, kartu Protokole papildomai apibrėžiant, kad

Lietuvos atveju vidaus teisės aktai apima visus Lietuvoje galiojančius teisės aktus, taip užtikrinant, kad teikiant informaciją būtų laikomasi ir 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas), nuostatų. Sutarties nuostatos atitinka ir dabartinį EBPO keitimosi mokestine informacija pagal paklausimą standartą.

29 straipsnyje dėl diplomatinių atstovybių bei konsulinių įstaigų atstovų pajamų apmokestinimo nurodoma, kad Sutartis nekeičia šių asmenų mokestinių privilegijų, nustatomų pagal bendras tarptautinės teisės normas.

30 straipsnyje įtvirtinta bendroji kovos su mokesčių vengimu taisyklė: lengvatos pajamoms ar kapitalui nesuteikiamos, jei yra pagrindas daryti išvadą, kad gauti tokią lengvatą buvo pagrindinis bet kurio susitarimo ar sandorio, kuris tiesiogiai ar netiesiogiai lėmė lengvatos atsiradimą, tikslas, išskyrus atvejus, jei nustatoma, kad lengvatos suteikimas tokiomis aplinkybėmis atitinka konkrečių Sutarties nuostatų tikslus. Šiomis nuostatomis įgyvendinamas minimalus apsaugos nuo piktnaudžiavimo mokesčių sutartimis standartas, nustatytas BEPS ataskaitoje dėl 6 veiksmo „Dėl piktnaudžiavimo sutartimis prevencijos“.

VII skyrių sudaro du paskutiniai Sutarties straipsniai: 31 straipsnis „Įsigaliojimas“ ir 32 straipsnis „Nutraukimas“, kuriuose nurodoma Sutarties įsigaliojimo, taikymo pradžios nustatymo ir nutraukimo tvarka:

- Sutartis įsigalioja nuo tos dienos, kai gaunamas paskutinis vienos iš susitariančiųjų valstybių pranešimas apie įvykdytas Sutarties sąlygas, įsigaliojimo būtinose vidaus teisės aktuose nustatytas procedūras.

- Sutarties nuostatos pradamos taikyti nuo po Sutarties įsigaliojimo einančių kalendorinių metų sausio pirmos dienos.

- Sutartis gali būti nutraukta bet kurios iš susitariančiųjų valstybių iniciatyva (bet ne anksčiau kaip po 5 metų nuo Sutarties įsigaliojimo), diplomatiniais kanalais raštu pranešus apie nutraukimą mažiausiai prieš šešis mėnesius iki bet kurių kalendorinių metų pabaigos.

Prie Sutarties pridedamame protokole papildomai paaiškinama, kaip turėtų būti suprantamos ar įgyvendinamos atskiros Sutarties straipsnių (5 straipsnio „Nuolatinė buveinė“, 7 straipsnio „Ūkinės komercinės veiklos pelnas“ ir 28 straipsnio „Keitimasis informacija“) nuostatos. Kartu susitariama, kad ateityje Vyriausybei sutarus, Sutarties 7 straipsnis būtų keičiamas EBPO Modelinės mokesčių konvencijos dėl pajamų ir kapitalo 7 straipsnį atitinkančiu tekstu, tokiu būdu Sutartyje įtvirtinant sandorių kainodaros principų taikymą, apskaičiuojant nuolatinei buveinei priskiriamą pelną.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Ratifikavus Sutartį, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Galima priimto įstatymo įtaka kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priėmus įstatymą, įtaka kriminogeninei situacijai ir korupcijai nenumatoma.

7. Galima priimto įstatymo įtaka verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Priėmus įstatymą bus sudarytos sąlygos Sutarties sąlygoms, kuri užtikrintų teisinį tikrumą dėl Lietuvos ir San Marino rezidentų kitoje susitariančiojoje valstybėje gaunamų pajamų apmokestinimo ir sudarytų palankias mokestines sąlygas Lietuvos ir San Marino ekonominio bendradarbiavimo plėtrai, įsigaliojimo ir ją taikyti.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios, kokius teisės aktus būtina priimti, priėmus teikiamą Įstatymo projektą

Ratifikavus Sutartį, nereikės keisti ar pripažinti netekusiais galios galiojančių teisės aktų, priimti naujų teisės aktų.

10. Įstatymo projekto atitiktis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimams, Įstatymo projekto sąvokų ir jas įvardijančių terminų įvertinimas Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Įstatymo projekte naujų sąvokų neapibrėžiama.

11. Įstatymo projekto atitiktis Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos dokumentams

Įstatymo projekto ir Sutarties nuostatos neprieštarauja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisei.

12. Įstatymui įgyvendinti reikalingi įgyvendinamieji teisės aktai, šių aktų rengėjai
Įstatymui įgyvendinti nereikia priimti įgyvendinamųjų teisės aktų.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Priėmus įstatymą, papildomų biudžeto lėšų nereikės.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados
Įstatymo projekto rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam Įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis
„San Marino Respublika“, „dvigubas apmokestinimas“, „sutartis“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai
Papildomi paaiškinimai, iniciatorių nuomone, nereikalingi.
